

महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम २३ अन्वये खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीमार्फत विविध आस्थापनांमध्ये कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना द्यावयाच्या सुटबाबतचे प्रस्ताव सादर करण्याच्या कार्यपध्दतीबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : एसजीए - २०१७/प्र.क्र. १८९/कामगार-५
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ८ सप्टेंबर, २०१७

वाचा :- १) शासन निर्णय क्रमांक : एसजीए-१५१२/प्र.क्र. ३०८७/कामगार-५, दिनांक : ७ जुलै, २०१२,
२) शासन निर्णय क्रमांक : एसजीए-२०१३/प्र.क्र. ३४१/कामगार-५,
दिनांक : २१ ऑक्टोबर २०१३

प्रस्तावना :-

खाजगी एजन्सीमध्ये कार्यरत असलेल्या व त्यांचेमार्फत मुख्य मालकांकडे नियुक्त केलेल्या सुरक्षा रक्षकांना, सुरक्षा रक्षक मंडळाच्या सुरक्षा रक्षकांपेक्षा कमी नसलेले फायदे मिळत असल्यास अशा सुरक्षा रक्षकांना, महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ मधील कलम २३ नुसार सुट मिळण्याची तरतूद आहे. खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीमार्फत विविध मुख्य मालकांकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना अशा प्रकारे सुट देण्याबाबतच्या प्रस्तावांवर कार्यवाही करण्याच्या अनुषंगाने शासनाने दि. २१.१०.२०१३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये कार्यपध्दती निश्चित केली होती.

दि. २१.१०.२०१३ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे खाजगी एजन्सीमार्फत कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना अधिनियमाच्या कलम २३ अन्वये सुट देण्याबाबत प्रस्ताव सादर करण्यासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या कार्यपध्दतीनुसार प्रक्रिया अवलंबिताना खूपच विलंब/अडचणी येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. तसेच सुरक्षा रक्षक सल्लागार समितीच्या दि. २४.४.२०१७ रोजीच्या बैठकीमध्ये कलम २३ अंतर्गत सुट मिळण्याकरीता शासनास प्राप्त झालेल्या खाजगी सुरक्षा रक्षकांच्या प्रस्तावांची तपासणी सुचीनुसार तपासणी करून संबंधित मंडळांकडून परिपूर्ण अहवालासह प्रस्ताव प्राप्त करून समितीसमोर विचारार्थ व निर्णयार्थ सादर करण्याची समितीने शिफारस केली आहे. त्याचप्रमाणे दि. २१.१०.२०१३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये निश्चित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार राज्यातील विविध सुरक्षा रक्षक एजन्सीमार्फत विविध मुख्य मालकांकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना सुट देण्यासंदर्भात प्रस्ताव दाखल करण्यासाठी राज्यातील नागपूर, चंद्रपूर, अमरावती, अकोला, औरंगाबाद, अहमदनगर, धुळे इत्यादी विविध व बऱ्याच दूरवरच्या भागातून सर्व कागदपत्रासह प्रस्ताव प्रत्यक्ष शासन स्तरावर दाखल करावे लागत आहेत. सदर प्राप्त प्रस्ताव मुळ कागदपत्रांसह पुनः संबंधित सुरक्षा रक्षक मंडळांकडे तपासणी व परिपूर्ण अहवालासाठी सादर करणे व तपासून प्राप्त अहवाल समितीसमोर सादर करणे याकरीता प्रशासनाचा, संबंधित सुरक्षा रक्षक एजन्सीचा वेळ व आर्थिक खर्च वाया जाऊ नये यासाठी,

त्याचप्रमाणे प्रशासकीय सुलभता, उद्योग सुगमता यादृष्टीने (Ease of doing business) धोरण विचारात घेता, शासन स्तरावर प्रत्यक्ष प्रस्ताव दाखल करावयाच्या कार्यपद्धतीमध्ये सुधारणा होणे आवश्यक झाले होते.

या सर्व बाबींचा विचार करुन दि. २१.१०.२०१३ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे अधिनियमातील कलम २३ अंतर्गत सुट देण्याच्या निश्चित केलेल्या कार्यपद्धतीत बदल करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. यास्तव दि.२१.१०.२०१३ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमीत करुन, या प्रकरणी शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम २३ अन्वये खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीमार्फत विविध मुख्य मालकांकडे कार्यरत असलेल्या खाजगी सुरक्षा रक्षकांना सुट देण्याचे संपूर्ण प्राधिकार हे शासनाचे आहेत. तथापि, उक्त अधिनियमाच्या कलम २३ अंतर्गत सुट मिळण्याकरीता खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सींनी प्रस्ताव यापुढे शासनाकडे दाखल न करता, परस्पर संबंधित जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळाकडे दाखल करण्यात यावेत. यानुसार एजन्सींनी मंडळाकडे प्रस्ताव दाखल करणे व मंडळाकडे दाखल झालेले प्रस्ताव मंडळामार्फत परिपूर्ण प्रस्ताव तयार करुन शासनाकडे सादर करण्यासाठी खालीलप्रमाणे नव्याने कार्यपद्धती निश्चित करण्यात येत आहे.

- (अ) ज्या खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीजनी त्यांच्याकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना विविध मुख्य मालकांकडे नियुक्त केले आहे, त्या एजन्सीजनी अधिनियमातील कलम २३ अन्वये सुट प्राप्त करुन घेण्याकरीता संबंधित जिल्ह्याच्या सुरक्षा रक्षक मंडळाकडे प्रस्ताव दाखल करावेत. असे प्रस्ताव दाखल करतेवेळी संबंधित एजन्सीने सोबत जोडलेल्या "परिशिष्ट-१" मध्ये नमुद केलेली सर्व कागदपत्रे प्रस्तावासोबत जोडणे आवश्यक आहे.
- (ब) प्रस्तावामध्ये नमुद सुरक्षा रक्षकांची यादी ते कार्यरत असलेल्या मुख्य मालकाच्या नावांसह (सोबत जोडलेल्या "परिशिष्ट-२" मधील नमुन्यानुसार) प्रस्तावासोबत एजन्सीजनी सादर करावी.
- (क) मंडळाकडे प्राप्त प्रस्तावातील नमुद मुख्य मालक व त्यांचेकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांच्या संख्यानुसार यादीतील नमुद केलेल्या मुख्य मालकांकडे संबंधित एजन्सीजचे प्रत्यक्ष सुरक्षा रक्षक कार्यरत आहेत किंवा कसे? तसेच प्रस्तावातील नमुद एजन्सीने नियुक्त केलेल्या सुरक्षा रक्षकांव्यतिरिक्त इतर सुरक्षा रक्षक कार्यरत आहेत किंवा कसे? याबाबत संबंधित मंडळांच्या निरीक्षकांमार्फत भेट देऊन तपासणी करुन घेण्यात यावी. निरीक्षकांनी केलेल्या तपासणीनुसार सर्व सुरक्षा रक्षकांची टंकलिखित यादी प्रस्तावासोबत मंडळाने सादर करावी. तसेच यादीची एक प्रत DVB TT Surekh या फॉन्टमध्ये सॉफ्ट कॉपी कामगार विभागाच्या ई-मेल संदेशावर पाठविण्यात यावी.
- (ड) वरीलप्रमाणे सुरक्षा रक्षकांची तपासणी करीत असताना, सदर सुरक्षा रक्षकांना मंडळाच्या सुरक्षा रक्षकांइतक्याच सुविधा मिळत असल्याबाबत तपासणी करावी. तपासणीनुसार मंडळाच्या सुरक्षा रक्षकांना देण्यात येत असलेल्या सुविधांनुसार संबंधित खाजगी सुरक्षा रक्षकांना देण्यात येत असलेल्या सुविधांचा "तुलनात्मक तक्ता" मंडळाच्या अध्यक्षांनी प्रमाणित करुन सादर करणे बंधनकारक राहील.

- (इ) वरीलप्रमाणे प्राप्त झालेल्या प्रस्तावानुसार "परिशिष्ट-३" व "परिशिष्ट-४" मध्ये दिलेल्या नमुन्यामध्ये आवश्यक ती माहिती व मंडळाचे अध्यक्ष/सचिव प्रमाणपत्र संबंधित सुरक्षा रक्षक मंडळाचे अध्यक्ष यांनी प्रस्तावासोबत सादर करावे.
- (फ) मंडळाकडे प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांची तपासणी संबंधित मंडळांनी प्रस्ताव प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसांत करावी.
- (ज) मंडळाकडे वरीलप्रमाणे प्राप्त झालेले प्रस्ताव तपासणी करून परिपूर्ण कागदपत्रांसह तसेच सोबत जोडलेल्या विहीत नमुन्यातील परिशिष्टांमध्ये नमुद अचूक कागदपत्रांसह व स्वयंस्पष्ट शिफारशीसह सुरक्षा रक्षक सल्लागार समितीच्या बैठकीत ठेवण्यासाठी शासनास सादर करण्यात यावेत. शासनाकडे सादर करण्यात येणारे प्रस्ताव तपासणी करून परिपूर्ण व आवश्यक त्या कागदपत्रांसह सादर होतील याची सर्वस्वी जबाबदारी मंडळाचे अध्यक्ष/सचिव यांची राहिल.

सदरहू आदेश हे महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ चे कलम ८(४) अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहेत. सर्व सुरक्षा रक्षक मंडळांनी सदर कार्यपद्धती त्यांच्या कार्यालयांतर्गत सुचनाफलकावर प्रसिध्द करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०९०८१५४१०७६०१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(संजय काळभोर)
कार्यासन अधिकारी

प्रत,

- १) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- २) मा. मंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.
- ३) मा. राज्यमंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.
- ४) प्रधान सचिव (कामगार) यांचे स्वीय सहायक.
- ५) कामगार आयुक्त, कामगार भवन, सी-२०, ई-ब्लॉक, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे(पूर्व), मुंबई-५१.
- ६) सह कामगार आयुक्त, कामगार भवन, सी-२०, ई-ब्लॉक, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे(पूर्व), मुंबई-५१.
- ७) उप कामगार आयुक्त, कामगार भवन, सी-२०, ई-ब्लॉक, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे(पूर्व), मुंबई-५१.
- ८) सहायक कामगार आयुक्त, कामगार भवन, सी-२०, ई-ब्लॉक, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे(पूर्व), मुंबई-५१.
- ९) महाराष्ट्र राज्य सुरक्षा रक्षक सल्लागार समितीचे सर्व सन्माननीय सदस्य.
- १०) अध्यक्ष, सर्व सुरक्षा रक्षक मंडळे.
- ११) निवडनस्ती (कामगार-५).

परिशिष्ट-१

महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ मधील कलम २३ नुसार सुट मिळण्याबाबतच्या आवश्यक कागदपत्रांची तपासणीसुचह (चेकलीस्ट)

- (१) एजन्सीमार्फत कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांची संख्या व नावे (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (२) एजन्सीमार्फत सुरक्षा रक्षक नियुक्त केलेले **मुख्य मालक मंडळामध्ये नोंदित** आहेत किंवा कसे? त्यांची संख्या व नावे (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (३) एजन्सीसाठी विहीत नमुन्यातील अर्ज (**परिशिष्ट-ब, फॉर्म-बी**) आहे किंवा नाही (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (४) शपथपत्र-मुळप्रत (रुपये ३००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर) मंडळाच्या सुधारीत नमुन्यानुसार आहे किंवा कसे? (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (५) मुंबई दुकाने व आस्थापना नोंदणी प्रमाणपत्र (नुतनीकरणासह) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (६) व्यवसायकर नोंदणी प्रमाणपत्राची प्रत (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (७) व्यवसायकर भरल्याबाबतची पावती (Professional Tax Challan) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (८) वस्तु व सेवा कर भरल्याबाबतची पावती (GST Challan)
- (९) भविष्य निर्वाह निधी नोंदणी प्रमाणपत्राची प्रत (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (१०) सुरक्षा रक्षकांच्या नांवाने भविष्य निर्वाह निधी भरल्याबाबतची पावती (सुरक्षा रक्षकांच्या भविष्य निर्वाह निधी नोंदणी क्रमांकासह. (P.F. Challan) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (११) राज्य कामगार विमा योजना नोंदणी प्रमाणपत्र. (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (१२) सुरक्षा रक्षकांच्या नांवाने कामगार राज्य विमाची रक्कम भरल्याबाबतची पावती (सुरक्षा रक्षकांच्या E.S.I. नोंदणी क्रमांकासह) (E.S.I. Challan). (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (१३) सर्व मुख्य मालकांसोबतचे **करारपत्र** (Agreement) (वर्षनिहाय करारपत्र) (दिनांक नमुद करणे) आहे किंवा नाही. (करार सुरु असलेले करारपत्र जोडणे) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (१४) सर्व मुख्य मालकांबाबतची माहिती, **परिशिष्ट-क** (Annexure-C) मंडळाच्या सुधारीत नमुन्यानुसार आहे किंवा नाही. (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (१५) सर्व मुख्य मालकांचे **संमतीपत्र** (Consent letter), मंडळाच्या सुधारीत नमुन्यानुसार आहे किंवा नाही. (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (१६) सुरक्षा रक्षकांना देण्यांत येणा-या वेतनाबाबतची DBT माहिती (प्रस्ताव सादर करताना मागील तीन महिन्यांचे DBT माहितीपत्रक वेतनपत्रक सादर करावे. (पृष्ठ क्रमांक -----)

- (१७) सुरक्षा रक्षकांचे वेतन बँकेमार्फत अदा करण्यात येत असल्याबाबतचे पुरावे DBT scroll मंडळाने तपासून सादर करावेत. (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (१८) सुरक्षा रक्षकांना देण्यात येणारे सानुग्रह अनुदान, उपदान, भरपगारी रजा, भरपगारी सुट्टी व अतिकालिन भत्त्याबाबतच्या तपशीलाची माहिती एजन्सीच्या पत्रावर देऊन त्याबाबतचे पुरावे सादर करावे. (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (१९) खाजगी सुरक्षा एजन्सी (नियमन) अधिनियम, २००५ अंतर्गत परवान्याची प्रत. (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (२०) प्रत्येक सुरक्षा रक्षकाचा विहीत नमुन्यातील मुळ अर्ज. (परिशिष्ट-ड, फॉर्म-डी) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (२१) सर्व सुरक्षा रक्षकांचा त्यांच्या पत्त्यानुसार पोलिस पडताळणी अहवाल (प्रत्येक सुरक्षा रक्षकाचे पोलिस पडताळणी अहवाल त्याच्या अर्जाच्या मागे जोडण्यात यावा. (पृष्ठ क्रमांक -----)
- (२२) एजन्सीने सादर केलेल्या प्रस्तावातील मुख्य मालक/आस्थापना/एजन्सीसंदर्भात न्यायालयीन प्रकरण प्रलंबित आहे किंवा कसे? असल्यास त्याबाबतचा तपशील.
- (२३) प्रस्तावातील नमुद मुख्य मालक/आस्थापना या ठिकाणी कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना कलम २३ अन्वये यापूर्वी सुट देण्यात आली होती किंवा कसे? सुट दिली असल्यास त्याबाबतचा तपशील.
-

परिशिष्ट २-

सुट मिळण्यास पात्र सुरक्षा रक्षकांची यादी

अ.क्र.	सुरक्षा रक्षकाचे नांव	हुद्दा	मुख्य मालकाचे नांव व पत्ता	सुरक्षा रक्षकांचे पोलीस पडताळणी अहवाल प्राप्त आहे/नाही

परिशिष्ट-३

महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम २३ अंतर्गत सुट मिळण्याबाबत खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सींकडून मंडळाकडे प्राप्त झालेल्या प्रस्तावातील कागदपत्रांचा तपशील
मंडळाचे नांव :-

(रकाना क्र. ४ ते १९ मधील मुद्यांबाबतची माहिती “आहे अथवा नाही” या स्वरूपात द्यावी)

अ. क्र.	सुरक्षा रक्षक एजन्सीचे नांव	सुरक्षा रक्षकांची संख्या	एजन्सीचा विहीत नमुन्यातील अर्ज (परिशिष्ट - ब)	मुंबई दुकाने व आस्थापना नोंदणी प्रमाणपत्र	व्यवसायकर नोंदणी प्रमाणपत्राची व चलनाची प्रत	भविष्य निर्वाह निधी नोंदणी प्रमाण-पत्राची व चलनाची प्रत	राज्य कामगार विमा योजना नोंदणी प्रमाणपत्राची व चलनाची प्रत	शपथपत्र	सर्व मुख्य मालकांचे सोबतचे करारपत्र	सर्व मुख्य मालकांचे संमतीपत्र	सर्व मुख्य मालकांचे बाबतची माहिती, परिशिष्ट-क	सुरक्षा रक्षकांना देण्यात येणाऱ्या वेतना - बाबतची माहिती (मागील तीन महिन्यांचे डीबीटी माहिती पत्रक)	सुरक्षा रक्षकांचे वेतन बँकेमार्फत देण्यात येत असल्या- बाबतची माहिती (डीबीटी रकमोल)	सुरक्षा रक्षकांना देण्यात येणारे इतर फायदे याबाबतची माहिती	खाजगी सुरक्षा एजन्सी (नियमन) अधिनियम, २००५ अंतर्गत परवान्याची प्रत	प्रत्येक सुरक्षा रक्षकाचा विहीत नमुन्यातील मूळ अर्ज (फॉर्म-डी) आधार कार्ड क्रमांकासह	सर्व सुरक्षा रक्षकांचे पोलीस पडताळणी अहवाल अलिकडीच्या काळातील	मुख्य मालक/आस्थापना/एजन्सीसंदर्भात न्यायालयीन प्रकरण प्रलंबित आहे किंवा मालक/आस्थापना या ठिकाणी कार्यरत सुरक्षा रक्षकांना कलम २३ अन्वये यापूर्वी सुट देण्यात आली आहे किंवा कसे?
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९

()

अध्यक्ष

----- जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ

परिशिष्ट-४

प्रमाणित करण्यात येते की, ----- या मंडळाच्या अधिकार क्षेत्रातील ---
----- आस्थापनेकडे नियुक्त केलेल्या ----- या खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीच्या -----
इतक्या सुरक्षा रक्षकांना महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या
कलम २३ नुसार सुट मिळण्याबाबतच्या प्रस्तावाची छाननी करण्यात आली. प्रस्तावात नमुद केलेल्या मुख्य
मालकाकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना मंडळापेक्षा कमी नसलेल्या सुविधा मिळत असल्याबाबतची,
तसेच प्रस्तावातील नमुद सुरक्षा रक्षक संबंधित आस्थापनेकडे कार्यरत असल्याबाबतची खात्री करण्यात आली
आहे. त्यानुसार प्रस्तावातील ----- इतके सुरक्षा रक्षक सुट मिळण्यास पात्र आहेत. तपासणीसूचीनुसार
प्रस्तावातील सर्व कागदपत्रांची तपासणी केली असून, परिपूर्ण कागदपत्रांसह प्रस्ताव व अहवाल सादर करित
आहे.

(नांव व स्वाक्षरी)

अध्यक्ष,

----- सुरक्षा रक्षक मंडळ.